

Libris
Respect pentru oamenii și cărți
Tehnoredactare: Roxana Medvețki
Coperta: Toni Bezarău
Prepress: Rovimed Publishers

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

HAN, NORA

Fără vină / Nora Han. - Bacău : Rovimed
Publishers, 2020

ISBN 978-606-583-930-4

821.135.1

Copyright©Nora Han

ROVIMED PUBLISHERS

Războieni Nr.8/B/17/600031, Bacău, România Tel.:

(+4234) 537 441

Fax.: (+4234) 515 300

e-mail: editura@rovimed.com

www.rovimed.com

Fără vină

Nora Han

Cuvântul autorului

Dacă această întâmplare era rodul imaginației mele, cu totul altfel ar fi stat lucrurile. Putea fi privită cu îngăduința și mulțumirea gândului că nu are corespondent în realitate. Cum din păcate s-a petrecut aievea, numele unor personaje au fost schimbate pentru a nu ofensa persoane care sunt în viață, dar mai ales de a nu tulbura odihna celor care nu mai există printre noi.

A curs multă cerneală la vremea respectivă.

Esențialul era însă pe înțelesul tuturor.

Un om fusese închis doisprezece ani fără a fi vinovat, după ce trecuse prin trei filtre: poliție, parchet, instanțe.

Nimeni nu trebuie să pătimească la fel ca personajul principal al acestei cărți, pentru a-i înțelege drama, dar și-o poate imagina, așa cum am încercat și eu. Să răpești unui om dreptul pe care Dumnezeu i l-a dat la naștere – libertatea, condamnându-l fără a fi vinovat, să trăiască doisprezece ani printre adevărați criminali, este de neiertat. I s-a întâmplat acest lucru, în primul rând, pentru că era altfel decât ceilalți: fără familie, consumator de băuturi alcoolice, fără serviciu.

Dar câți asemenea lui existau în același timp pe lume, fără a fi considerați criminali?

Această parte din viață a reprezentat pentru condamnatul fără vină, suferință fizică și psihică, deznădejde, așteptare, dar și speranță.

O carte care povestește despre zbaterile prin care a fost obligat să treacă un om pentru a-și câștiga dreptul de a muri liber. În acești doisprezece ani, a cerut de zeci, de sute de ori ajutor, însă a rămas de fiecare dată cu mâinile goale.

Într-un târziu, când cineva s-a hotărât să-și întoarcă fața către el, s-a dovedit că nu a fost vinovat. Dar cei care l-au surghiunit pe nedrept?

Niciun înger bun al îndurării n-a venit la căpătâiul meu, niciun glas milostiv nu m-a prevenit despre încercările ce aveau să urmeze...

Solomon Northup – 12 ani de scavie

Capitolul 1

Deși își propusese să se trezească de dimineață, Ilie a mai zăbovit o jumătate de oră cu ochii în tavan, chiar dacă se apropia de opt. Întinzându-se lenevos în așternuturi s-a gândit că avea suficient timp să prindă trenul de Târgu-Jiu. De aproape doi ani nu mai avea serviciu. Cheful de muncă nu-l dădea afară din casă. Viața îi era vreaște, lipsită de scop, ceea ce îl determina să fie veșnic nemulțumit, fără însă a da semne că ar vrea să pună osul la treabă. Obişnuia să schimbe locurile de muncă precum șosetele. Insistențele mamei l-au determinat să încerce să se angajeze la o întreprindere de exploatare a lemnului.

I-a promis că se va ocupa de această treabă chiar azi. Împlinise patruzeci de ani, însă nu făcea parte dintre cei care au știut ce vor de la viață, deși a fost bunicel la carte. Încă mai visa la momentul când existența lui se va schimba pentru totdeauna, fără a se sinchisi prea mult să îl apropie. După cursurile primare în satul natal, a mers la liceu, la Târgu-Jiu. Apoi, a

făcut un an de facultate la Politehnică în Timișoara și cursurile de subingineri la Institutul de Mine din Petroșani. Dar voia altceva. S-a gândit că la Căile Ferate Române și-ar găsi un rost. Nu a fost să fie. Încă mai căuta. Un loc de muncă ar fi putut aduce o schimbare în existența lor modestă iar o navetă zilnică de douăzeci și cinci de kilometri nu era o sarcină prea mare.

Revenise în sat de vreo săptămână, după o ceartă aprigă cu soția, provocată ca de obicei de consumul de alcool. Stăpânit de o irascibilitate care devenise de ceva vreme obișnuință, în urmă cu o lună o lovise destul de rău. Era educatoare și atunci rămăsese câteva zile acasă, din jenă. Copiii ar fi sesizat că ceva nu era în regulă. Acum hotărâse să plece pentru un timp și să o lase în apartamentul din Târgu-Jiu, împreună cu fiica de aproape zece ani.

Nu era prima oară. Se mai întâmplase și altădată. Deși evenimentele s-au tot repetat, nu s-a străduit să împiedice inevitabilul.

În general, nu era un om rău, dar avea patima băuturii care îl transforma de multe ori în ceea ce nu ar fi trebuit să fie. Au fost momente când, stăpânit de agresivitate, distorsiona realitatea. Indiferența generată de comoditate și obiceiuri mai puțin ortodoxe l-au exclus treptat din normalitatea vieții de cuplu. Desele certuri, dar mai ales lipsa suportului pe care ar fi trebuit să-l aducă în familie, făceau ca zilele să se scurgă tot mai greu. Cu toate că realiza impactul

negativ care îl arunca într-o situație dificilă de traversat, nu găsea în el puterea să se schimbe. Răul se produsese iar ruptura părea definitivă. Își dădea seama că și puținul care mai rămăsese în jurul lui căuta să se destrame.

Singurul punct pe care l-a întrezărit ca de obicei, a fost satul natal și acolo – mama, care se apropia de optzeci de ani. Femeia trecută prin greutăți nu se oprise încă din muncă. Mai avea o fiică așezată cu rost la casa ei, în capitală, care a rugat-o de multe ori să meargă să locuiască la ea. Bătrâna însă i-a domolit insistențele și nu a acceptat să plece din sat, chiar dacă i se promitea un trai mai bun și fără griji.

Ilie era sigur că nu se va lepăda de el oricâte greșeli ar fi făcut. Era supărat, fără un motiv anume, pe mulți oameni pe care îi considera vinovați de starea lui, dar mama nu făcea parte dintre ei. Miza pe faptul că dragostea pe care i-o purta îl va ajuta să depășească etapa în care se afla, fără alte confruntări cu momente din trecut. Mai știa și că această dragoste nu-i va tolera trândăveala, motivată de o situație dificilă. De aceea, nici nu crâcnise când mama i-a spus încruntată că trebuie să-și caute de muncă.

Scoase ligheanul cu apă afară. Împrăstie la nimereală stropii reci, pe față și pe corp. Când se ridică, observă un prosop chiar lângă umăr, semn că nu era singur prin bătătură.

– N-avui somn și spălai niște rufe. Mă sculai mult înaintea ta.

Mama Ioana îl atenționa astfel că nu prea se încadraseră în ora de trezire pe care o stabiliseră de cu seară.

Apucă prosopul fără a spune ceva, mulțumindu-i cu o mișcare scurtă din cap. După ce și-a pus o cămașă curată, a înghițit la repezeală două ouă. A luat puținii bani pregătiți și s-a îndreptat spre gară, pentru a prinde trenul de zece spre Târgu-Jiu. Pe cel de opt îl sărise. Cu toate că avea o treabă importantă de rezolvat, nu i se deslușea în atitudine acea tragere de inimă care te face să te duci glonț spre un punct dinainte stabilit. Se vedea clar că nu pornise la drum din proprie inițiativă, ci mai mult de gura mamei.

După ce l-a pierdut în zare cu privirea, mama Ioana s-a dus direct la icoana din bucătărie. S-a rugat cu voce tremurată, semn că aștepta să se întâmple o minune, chiar dacă nu o mărturisea cu glas tare. Poate se milostivea Dumnezeu de ei, dar mai ales de feciorul rătăcit în neliniște și neputință. Fără să mănânce se îndreptă spre grădina care începea de după grajdul din fundul curții și se întindea suficient de mult, pentru a avea de trebăluit toată ziua. În alte vremuri, când era în putere, o umplea cu legume și flori de tot felul. Acum, deși se apropia mijlocul lui iunie, nu reușise să o sape în totalitate iar marginile erau năpădite de copaci care creșteau cum apucau, ascunzând lumina

soarelui. Dar chiar și așa, bătrânei i se părea un colț de rai.

Luă cădița cu rufe proaspăt spălate. Le întinse pe culme la zvântat, privind spre grădină și făcând planuri de organizare. Apoi, se așeză pe băncuța de lângă grajd, cu gândul la Ilie. Deși nu-și lăsa la vedere zbaterile, simțea uneori cum durerea i se răsucea în trupul devenit tot mai firav.

Și-a însoțit copiii cât s-a priceput, întreaga viață. I-a ocrotit și sfătuit cum a crezut că e mai bine. Chiar și atunci când se întâmpla să facă lucruri rele, doar privindu-i, mânia i se topea ca ceara. Trecuse prin lipsuri, griji și nevoi de tot felul, dar a avut și zile frumoase de care își amintea cu drag. Au fost raza ei de speranță. Se dezlipea cu greu de ei și uneori îi căra prin locurile pe unde muncea. Nu se îndura să-i lase pe mâini străine. Noaptea, deși frântă de oboseală, nu se sătura să-i dezmierde și să le vegheze somnul. Necazurile și le domolea cu visurile de mărire făurite pentru ei. Dar în ce-l privea pe Ilie renunțase treptat la ele. Fără a-l judeca, acum era mulțumită să-l vadă ieșit la liman. Se ridică, grăbind pasul spre casă. Uitase să aprindă candela.

În gară, Ilie s-a salutat cu lucrătorii CFR și din mers cu doi localnici care pierdeau vremea, animând un peron îngust și gol. Era singurul călător care urca din această stație. Ca de obicei a fentat casa de bilete. Știa cum să-l

înduplece pe „nașul” cu niște mărunțiș și câteva argumente potrivite. L-a ochit chiar când se pregătea să dea semnalul de plecare, abordându-l cu un ton de om necăjit. Dacă se întâmpla să apară supracontrolul, ceea ce pe o distanță atât de mică era aproape imposibil, știa lecția. Se transfera la toaletă pentru restul călătoriei.

Dar cum socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg – vorba proverbului, a zăbovit pe drum mai mult, fără voia lui.

A ajuns la Târgu-Jiu pe la prânz. Trenul a stat într-o haltă, înțepenit pe șine, aproape două ore, din cauza unor lucrări care se efectuau pe tronson. Timpul scurs fără noimă l-a însetat în așa măsură încât a uitat de treburile pentru care venise de fapt în oraș. Privind strâmb și dezaprobat la cișmeaua din gară, a grăbit pasul spre un bar particular unde știa că se servește vin. Îl vizitase de suficiente ori pentru a fi considerat un client fidel. După revoluție, înfloriseră micile afaceri cu vânzarea băuturilor alcoolice. Barurile au apărut ca ciupercile după ploaie. Nu își cumpărase bilet, așa că făcuse economie. Țasta a fost și motivul pentru care a ales trenul și nu o mașină de ocazie. Era pe uscat de vreo trei zile. Mama îi atrăsese atenția de cum l-a văzut și a aflat motivul vizitei prelungite, că e timpul să-și schimbe obiceiurile. Se referea la alcool, dar și la țigări. Cum bani nu avea, de nevoie, a trebuit să se abțină.

De cum a intrat în bar, a zărit o cunoștință, un subinginer pe care îl știa destul de bine. Se mai cinstiseră împreună și în alte dăți. Bucuros că avea companie, s-a așezat la masa lui. Între timp, a mai apărut și un prieten al subinginerului. După ce au achitat pe din două consumația, subinginerul a plecat, dar a rămas prietenul. Și-a omorât timpul cu el, într-o înlănțuire de vorbe goale și controverse aparente, încă vreo două ore. Cum era trecut de ora patru, nu mai avea niciun rost să meargă la întreprinderea unde voia să se angajeze.

Și-a amintit că are probleme cu telefonul fix de acasă, așa că s-a îndreptat spre Direcția Județeană de Poștă pentru a cere relații. Unitatea era însă închisă. La insistențele lui, portarul a sunat la masa de verificare. I s-a confirmat bănuiala că postul telefonic fusese suspendat pentru trei luni. I-a trecut prin cap să dea o fugă pe la apartament, dar s-a răzgândit imediat. Tocmai aflase că telefonul i se suspendase pentru neplată și cu siguranță vestea ar fi determinat o nouă ceartă. A mai pierdut vremea prin oraș iar pe la ora șase seara a revenit la gară. Cu trenul de opt s-a reîntors în sat.

A surprins tristețea din ochii mamei când i-a spus că nu a rezolvat nimic cu angajarea. Privind-o cât e de bătrână și istovită l-au încercat muștrările de conștiință. Căutând s-o îmbuneze i-a povestit că, de fapt, întârzierea trenului de două ore i-a încurcat socotelile. Ea însă îl

cerceta tăcută. Amândoi știau la fel de bine, pe unde întârziase și ce-l împiedicase să-și rezolve treburile. Mirosul de alcool se simțea de la o poștă.

Nu îl mai credea demult că bea din cauza neînțelegerilor de acasă. Știa că punea alcoolul înaintea familiei și că făcea asta din obișnuință, aproape zilnic. Din când în când se abținea o lună, cel mult două, după care își relua obiceiul dobândit de nu se știe unde. Glăsui doar pentru sine că îl va muștrului dimineată, când va fi limpede la cap. Nu avea alte mijloace cu care să-l țină în frâu. În timp ce îi puneă să mănânce i-a spus că o fetiță din vecini dispăruse. O chema Mirela și avea treisprezece ani. Plecase pe la prânz să spele rufe la pârau și nu s-a mai întors.

Ilie o cunoștea bine. Era dintr-o familie nevoiașă, cu mulți copii. Deși era mai mare cu patru ani decât fetița lui și avea un ușor retard, când veneau cu toții acasă, copilele obișnuiau să se joace la poartă împreună.

– S-o fi luat cu joaca prin sat și întârzie prin vecini. Apare ea. Nu are unde să dispară.

– Au căutat-o până spre seară. Doamne ferește, să nu i se fi întâmplat ceva rău!

Mama Ioana și-a făcut semnul crucii de mai multe ori, în timp ce deschidea fereastra să îndepărteze mirosurile de țigară și de alcool pe care le împrăștia Ilie. Se făcuse aproape unsprezece. Dimineată aveau de lucru în grădină. A spus noapte bună și, fără a aștepta

răspuns, își târșâi pașii spre camera ei. În urmă, mai fumă și el o țigară, după care căzu într-un somn adânc, dovadă că știrea pe care o aflate trecuse aproape nebăgată în seamă.

Miercuri, a fost trezit dis-de-dimineată pentru a nu se repeta povestea cu leneveala. Toată ziua au muncit în grădină, unde el a săpat pământul iar mama Ioana a plantat semințe și răsaduri. S-au oprit doar pentru a mânca ceva pe la prânz. Seara i-a prins pe amândoi istoviți.

Mirela a fost găsită joi, după două zile.

Fusese omorâtă.

Ultimele persoane care au văzut-o în viață erau fratele ei Cristian și un localnic din satul vecin, Gherasim. În acea zi, aproape de prânz, Cristian se îndrepta spre șoseaua principală, sperând să găsească o mașină de ocazie spre Târgu-Jiu. Periodic mergea pentru a cumpăra pâine. Erau șapte guri acasă și cea de la magazinul sătesc de multe ori nu le ajungea. Ajuns pe pod, a văzut-o pe Mirela și a strigat-o. Din direcția opusă venea un bărbat îmbrăcat cu o cămașă roșie și pantaloni negri. Când s-a apropiat, l-a recunoscut pe Gherasim, din satul vecin. Cu doar doi ani mai mare decât el, nu erau foarte apropiați, dar se cunoșteau destul de bine. Obișnuia să-i ajute familia în gospodărie, primind în schimb produse. Copilăriseră oarecum împreună. Cristian l-a salutat primul, întrebându-l de unde vine.

– De la schimbul trei. Am ieșit azi dimineață de la serviciu, dar am mai întârziat pe la niște prieteni.

Se simțea că băuse. Cristian s-a uitat spre sacoșa neagră burdușită pe care Gherasim o avea în mână. A observat în ea o pereche de cizme de cauciuc și niște săpun.

– De unde ai săpunul?

– L-am primit de la serviciu.

– Dă-mi și mie o bucată pentru sora mea. Este jos la pârau, spală rufe.

Au privit amândoi spre Mirela iar Gherasim a aruncat o bucată de săpun în direcția ei. Cum căzuse la trei-patru metri distanță, fratele a atenționat-o să nu o uite acolo când va pleca acasă. Apoi, fiecare și-a văzut de drum. Cristian a găsit o mașină de ocazie în care mai era un cunoscut și s-a îndreptat spre Târgu-Jiu. Gherasim și-a continuat drumul spre satul lui.

Cadavrul fetei acoperit cu crengi a fost descoperit în albia pârauului, la aproximativ o sută de metri de locul în care a fost văzută de cei doi. Timp de două zile, polițiștii au umblat prin sat punând întrebări, efectuând concomitent și căutări pe malul pârauului. Mai mulți săteni li s-au alăturat.

Vineri dimineața, Ilie a plecat să aducă trifoi pentru porci dintr-o grădină pe care o aveau peste apă. Pe pod erau doi polițiști.

– Ziua bună!

– Bună ziua! Sunteți din sat?

– Da!

– Cunoașteți un tânăr brunet, cu mustață?

– Am revenit de puțină vreme și nu prea știu oamenii, a răspuns Ilie.

Și-a continuat drumul fără a pune întrebări, înfrânându-și curiozitatea.

Seara, s-a auzit că, în aceeași zi au făcut o percheziție domiciliară la Gherasim. I s-au recoltat și niște fire de păr. La sfârșit, au adus-o la poliție pe mama acestuia pentru a da o declarație.

Sătenii erau îngroziți. Satul vuia de zvonuri contradictorii. Nu era prima crimă. Trecuseră doi ani de la revoluție și lumea parcă o luase razna. Alte omoruri mai avuseseră loc în sat și împrejurimi. Pe la porți, se discuta numai despre grozăvia care se petrecuse. Mirela fusese abandonată plină de sânge și cu urme vizibile de violență. Anchetatorii sosiți la fața locului i-au găsit pietre în gură. Murise prin asfixie mecanică. Apoi, la autopsie, s-a descoperit că mai întâi a fost violată. În urma examenului necroptic, s-au recoltat probe biologice vaginale cu ajutorul unui tampon și al unor lamele, pentru o posibilă identificare a vinovatului.

Ce monstru putea să-i facă asta unei fete de treisprezece ani?

Familia era în stare de șoc. Mama își freca neajutorată tâmpilele, însăilând din când în când vorbe fără noimă. În ziua când i-a dispărut fata, văzând că întârzie, l-a trimis pe fratele ei să